

گروه مطالعات هنر و زیبایی‌شناسی

سیده مریم ایزدی دهکردی

رتبه: شایسته تقدیر بخش بزرگسال

تحصیلات: دکتری

عنوان اثر: خاستگاه و آداب معنوی صنایع و هنر در فتوت‌نامه‌های ایرانی

اسلامی

قالب اثر: رساله دکتری

درباره پژوهشگر

سیده مریم ایزدی دهکردی در سال ۱۳۵۱ در اصفهان متولد شد. وی به دلیل ادامه تحصیل والدینش در رشته پزشکی چند سال خارج از کشور زندگی کرد و با شروع تحصیل به ایران بازگشته و دیپلم طبیعی خود را در سال ۱۳۶۹ اخذ کرد. ایشان در سال ۱۳۷۳ مدرک کارشناسی خود را در رشته زیست‌شناسی دانشگاه اصفهان اخذ کرد، سپس به دلیل علاقه شخصی همزمان با تحصیل دروس حکمت و عرفان را نیز پی‌گیری کرده و مقطع کارشناسی ارشد خود را در رشته عرفان اسلامی در سال ۱۳۸۵ با رتبه اول به پایان رساند. وی در سال ۱۳۹۵ نیز دکتری رشته تصوف و عرفان اسلامی را از دانشگاه ادیان و مذاهب قم با دفاع از رساله خود با عنوان «خاستگاه و آداب معنوی صنایع و هنر در فتوت‌نامه‌های ایرانی اسلامی» اخذ کرد. دکتری ایزدی دهکردی از سال ۱۳۸۶ مشغول تدریس در دانشگاه‌های اصفهان شد و از سال ۱۳۸۸ به عضویت هیات علمی دانشگاه هنر اصفهان درآمد. در زمینه پژوهشی تاکنون بیش از ده مقاله علمی و پژوهشی داخلی در مجلات عرفان، سلوک و هنر، آرا عرفانی مجتهد امین و نیز سه مقاله انگلیسی در همایش و مجلات بین‌المللی در کارنامه خود دارد. راه‌اندازی اردوهای جهادی دانشگاه، تأسیس چندین کتابخانه در مناطق محروم شرق اصفهان، عضویت در کمیته احیاء طب سنتی ایران، عضویت در کمیته اخلاق پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و مشاور علمی فرهنگی و نماینده خبریه دانشگاه هنر نیز از جمله فعالیت‌های اجرایی ایشان است.

وی هم‌اکنون استادیار دانشگاه هنر اصفهان بوده و تدریس دروس حکمت و هنر اسلامی، زیبایی‌شناسی، منابع مکتوب هنر، موزه‌ها و معارف (مقاطع مختلف) را برعهده دارد و تاکنون کارگاه‌های فراوانی در زمینه طب معنوی و آشنایی با طب سنتی، تدبیر منزل، فرهنگ مطالعات زنان مسلمان و رابطه هنر و اخلاق برگزار کرده است.

چکیده اثر

فتوت‌نامه از آموزش‌های روشمندی است که عرفای اسلامی با استناد بی‌نام، با توسل و تذکر و تخلیه روح خود و یا با صنایع دستی‌شان، تجلی و نمود حق را به نمایش گذاشته‌اند. این متون، قوانین و آداب معنوی خاصی سلوک هر فرد و یا صنعت (هنر یا پیشه) و دستورالعمل‌های آموزش آن به فراگیران را براساس سلسله مراتب استاد-شاگردی ارائه می‌کند. فتوت‌نامه‌ها با انتساب حرفه مورد اشاره خود به انبیاء الهی و ائمه معصومین (علیهم السلام)، بیشترین تأثیر آموزشی و تربیتی را در وفاداری به اصول اخلاقی، انسانی داشته است. همچنین ایجاد شخصیتی معنوی و عرفانی، درمیان صاحبان حرفه‌ها و اصناف از اهداف آن است. تحقیق حاضر، با هدف تبیین ساختار آموزش هنر اسلامی و سلوک فردی براساس فتوت‌نامه‌ها، صورت گرفته است. چگونگی انتقال این آموزه‌ها و نگاهی به سیرتاریخی و افتراق و اشتراک منابع اولیه، همچنین افول آئین فتوت در دوره معاصر و نمود عرفانی آن در مشاغل، به شیوه توصیفی و تحلیلی نگارش شده است. تربیت نفس، ذکر مداوم، تدوین شرایط ویژه برای شاگردی، اعتقاد به سلسله مراتب، اجرای نظام استاد و شاگردی و تدوین آیین‌نامه‌ی ارتقاء، راه کارهایی است که در فتوت‌نامه‌ها بدان توجه شده است تا متعلم، از حیث حرفه‌ای در صنعت زمینه‌ای خود، به رشد و پیشرفت دست یابد.

